

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap szkolny – data: 08. 11. 2017 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** i **KARCIE ODPOWIEDZI** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 8 stron i zawiera 19 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj w **KARCIE ODPOWIEDZI** długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wnosić telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **60 minut.**

ZADANIE I (0 – 8 p.) Do podanych poniżej wydarzeń dopisz rok, w którym miało miejsce wydarzenie, następnie oblicz, ile lat upłynęło od poszczególnych wydarzeń do dnia dzisiejszego (2017 rok). Odpowiedzi zapisz w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. powstanie miasta Rzym,
2. pierwsze igrzyska w starożytnej Grecji,
3. upadek cesarstwa zachodniorzymskiego,
4. upadek cesarstwa bizantyńskiego.

ZADANIE II (0 – 4 p.) Odnosząc się do informacji znajdujących się poniżej, uzupełnij zdania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. **Mojżesz** – prorok i prawodawca.
2. **Dawid** – król Izraela.
3. **Abraham** – ojciec narodu Izraela.
4. **Salomon** – król Izraela.

ZADANIE III (0 – 3 p.) Poniżej zamieszczono fragmenty biografii wielkich postaci starożytności. Przyporządkuj tym fragmentom odpowiednie osoby z podanej listy, wpisując ich imiona w KARCIE ODPOWIEDZI. **UWAGA! Postaci jest więcej, niektóre nie pasują!**

* Aleksander Wielki * Hannibal * Marek Antoniusz *
* Justynian Wielki * Konstantyn Wielki * Juliusz Cezar *

Tekst 1

(...) postanowił kontynuować pochód i iść do Italii; zwołał więc wojsko (...) i starał się na rozmaity sposób oddziaływać na nie, wyrażając słowa nagany i zachęty: „(...) opuściliście Hiszpanię (...), przeprawiliście się przez rzekę Ebro, by wymazać z pamięci ludzkiej nazwę Rzymian i by dać wolność całemu światu (...); macie przed oczyma Alpy, których drugie zbocza należą już do Italii, i teraz u samych bram nieprzyjacielskich stajecie znużeni? (...)”

Źródło: Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu*, Wrocław 1955, s. 290-291

Tekst 2

(...) dla uświetnienia swego zwycięstwa nad Licyniuszem nazwał dawne Bizancjum Konstantynopolem i jakby swoje miasto ojczyste z wielką wspaniałością przyozdobił, starając się, aby Rzymowi dorównywało. Ze wszystkich stron ściągał do niego mieszkańców i ogromne sumy na nich wydawał tak, że wyczerpał na to niemal wszystkie swoje skarby i dochody cesarskie (...)

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej*, z. 12, Kraków 1923, s. 7

Tekst 3

Panowanie jego rozciągało się od Eufratu i Armenii do Morza Jońskiego i Ilirii. Oktawian zaś od Ilirii do Oceanu Zachodniego, i na odwrót, od tego oceanu do Morza Tyrreńskiego i Sycylijskiego. Z Afryki zaś część naprzeciw Italii, Galii i Hiszpanii aż po słupy Herkulesa miał Oktawian, a on miał część po Etiopię. (...) Do tego jednak stopnia był tylko dodatkiem do Kleopatry, że choć silniejszy był w wojsku lądowym, zgodził się na bitwę morską – dla Kleopatry (...)

Źródło: *Plutarch z Cheronei, Żywoty sławnych mężów*, Wrocław 1997, s. 314

ZADANIE IV (0 – 3 p.) Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania znajdujące się pod tekstem. Przy cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI dopisz litery oznaczające prawidłowe odpowiedzi.

[...] stanął we Włoszech, wysłał do nas przodem konne poselstwo, [...] przyrzekając zachować bezwzględne posłuszeństwo, byle tylko mógł uzyskać od nas łaskę przebaczenia. [...] zjawił się w mieście Canossie, w którym przebywaliśmy. Tam przez trzy dni stojąc u bramy zamku, zdjęwszy szaty [...], boso, we włosiennicy, nie pierwszej przestał błagać [...] zmiłowania apostolskiego i przebaczenia, aż u wszystkich [...] wzbudził [...] litość. [...] W końcu [...] zdjęwszy zeń kłatwę, przypuściliśmy go do łaski wspólności i do łona Świętej Matki Kościoła.

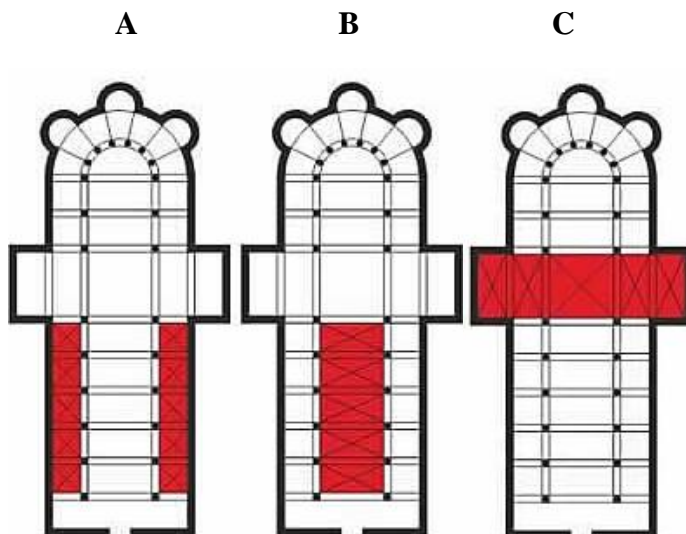
Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 6, Warszawa 1959, s. 20

1. Powyższy tekst dotyczy:
  - A. schizmy wschodniej,
  - B. schizmy zachodniej,
  - C. wypraw krzyżowych,
  - D. sporu o inwestyturę.
2. Wydarzenie opisane w powyższym źródle miało miejsce w:
  - A. X wieku,
  - B. XIII wieku,
  - C. XI wieku,
  - D. XV wieku.
3. Autorem tego listu był papież:
  - A. Leon III,
  - B. Grzegorz VII,
  - C. Innocenty III,
  - D. Grzegorz XIII.

ZADANIE V (0 – 4 p.) Przeczytaj poniższe cytaty i wpisz do KARTY ODPOWIEDZI przy odpowiednich cyfrach epokę w kulturze, do której to zdanie pasuje.

1. „Miej odwagę posługiwać się własnym rozumem”.
2. „Poza Kościołem nie ma zbawienia”.
3. „Jestem człowiekiem i nic, co ludzkie nie jest mi obce”.
4. „Módl się i pracuj”.

ZADANIE VI (0 – 3 p.) Poniżej znajdują się ilustracje przedstawiające plan kościoła romańskiego. Przy odpowiednich literach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz nazwy zaznaczonych elementów kościoła.

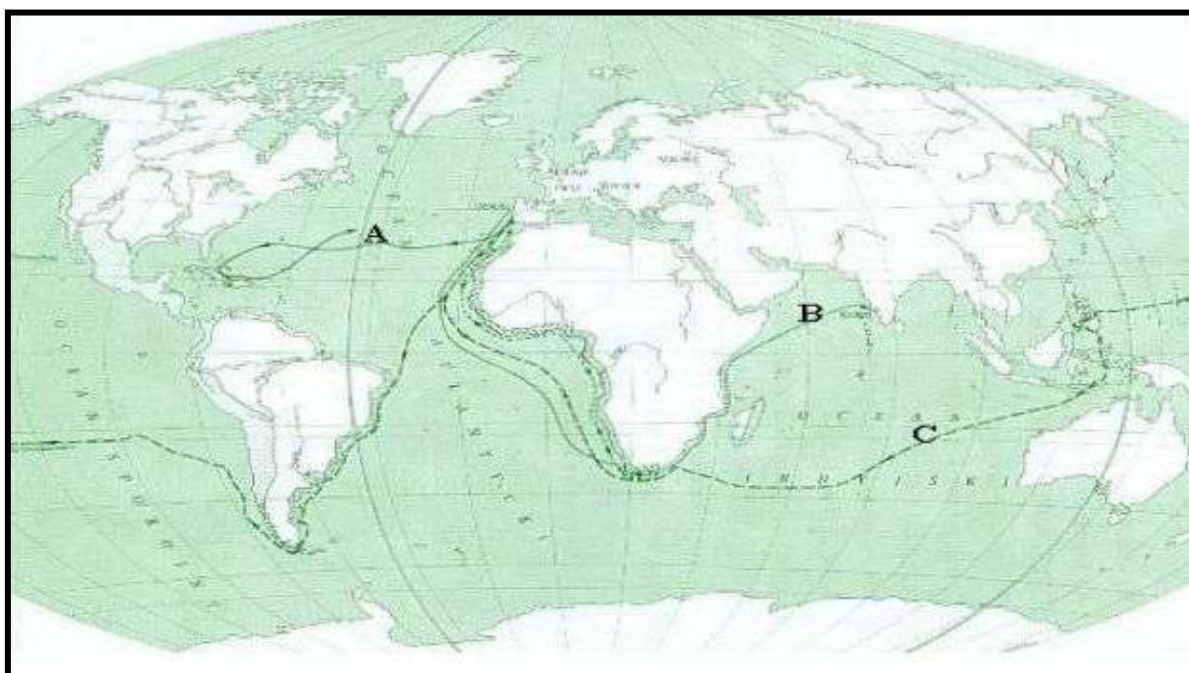

Źródło <http://www.historiasztuki.com.pl/strony/002-00-09-STYLE-ROMANIZM.html>

ZADANIE VII (0 – 5 p.) Rozwiąż krzyżówkę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. Państwo, w którym w XVI wieku władca odrzucił zwierzchnictwo papieża i ogłosił się głową Kościoła.
2. Miasto w Niemczech, w którym w 1555 roku podpisano pokój kończący wojny religijne.
3. Miasto we Francji, w którym król Henryk IV Burbon wydał edykt wprowadzający wolność wyznania.
4. Miasto we Włoszech, w którym w latach 1545 – 1563 obradował sobór.
5. Miasto we Francji, w którym w 1572 roku miała miejsce Noc św. Bartłomieja.

ZADANIE VIII (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się mapka przedstawiająca świat w czasie wielkich odkryć geograficznych. Przeanalizuj ją, a następnie korzystając z własnej wiedzy uzupełnij zdania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

Źródło: <https://pl-static.z-dn.net/files/d32/9a23114c8bb4b2d9c76ff75975921b5d.jpg>

ZADANIE IX (0 – 5 p.) Uzupełnij tabelę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI wpisując w odpowiednie miejsca nazwiska z ramki. **Uwaga! Nazwisk jest więcej, niektóre nie pasują!**

* Rene Descartes * Jan Jakub Rousseau * Wolter * Dante Alighieri *
* Tomasz Morus * Erazm z Rotterdamu * Karol Monteskiusz *

ZADANIE X (0 – 4 p.) Spośród podanych postanowień wybierz te, które dotyczą konstytucji USA uchwalonej w 1787 roku i do KARTY ODPOWIEDZI wpisz litery, którymi oznaczone są właściwe stwierdzenia:

- A. prawa polityczne otrzymali obywatele, którzy płacą wysokie podatki,
- B. wprowadzono podział kompetencji między władzą stanową a federalną,
- C. zniesiono podział na stany,
- D. wprowadzono monarchię konstytucyjną,

- E. władza ustawodawcza znajdowała się w rękach Kongresu,
- F. Sąd Najwyższy orzekał o zgodności prawa z konstytucją,
- G. władzę wykonawczą sprawował prezydent,
- H. podzielono kraj na departamenty i prefektury.

ZADANIE XI (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie korzystając z informacji w nim zawartych i własnej wiedzy odpowiedz na pytania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

„Przedstawiciele ludu francuskiego, ukonstytuowani w Zgromadzeniu Narodowym, zważywszy, że nieświadomość, zapomnienie albo pogarda praw człowieka są jedynymi przyczynami nieszczęść narodu oraz korupcji rządu, postanowili w uroczystej Deklaracji wyłożyć przyrodzone, nieusuwalne i święte prawa człowieka w tym celu, aby Deklaracja ta – zawsze obowiązująca wszystkich członków społeczności – ustawicznie im przypominała ich prawa i obowiązki (...). Zgromadzenie Narodowe uznaje i ogłasza następujące prawa człowieka i obywatela:

Art. 1. Ludzie rodzą się i żyją wolnymi i równymi wobec prawa. Różnice społeczne mogą być jedynie potrzebą publiczną uzasadnione.

Art. 2. Celem każdego związku politycznego jest zachowanie naturalnych i nieprzedawnionych praw człowieka. Prawami tymi są: wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciwko uciskowi.

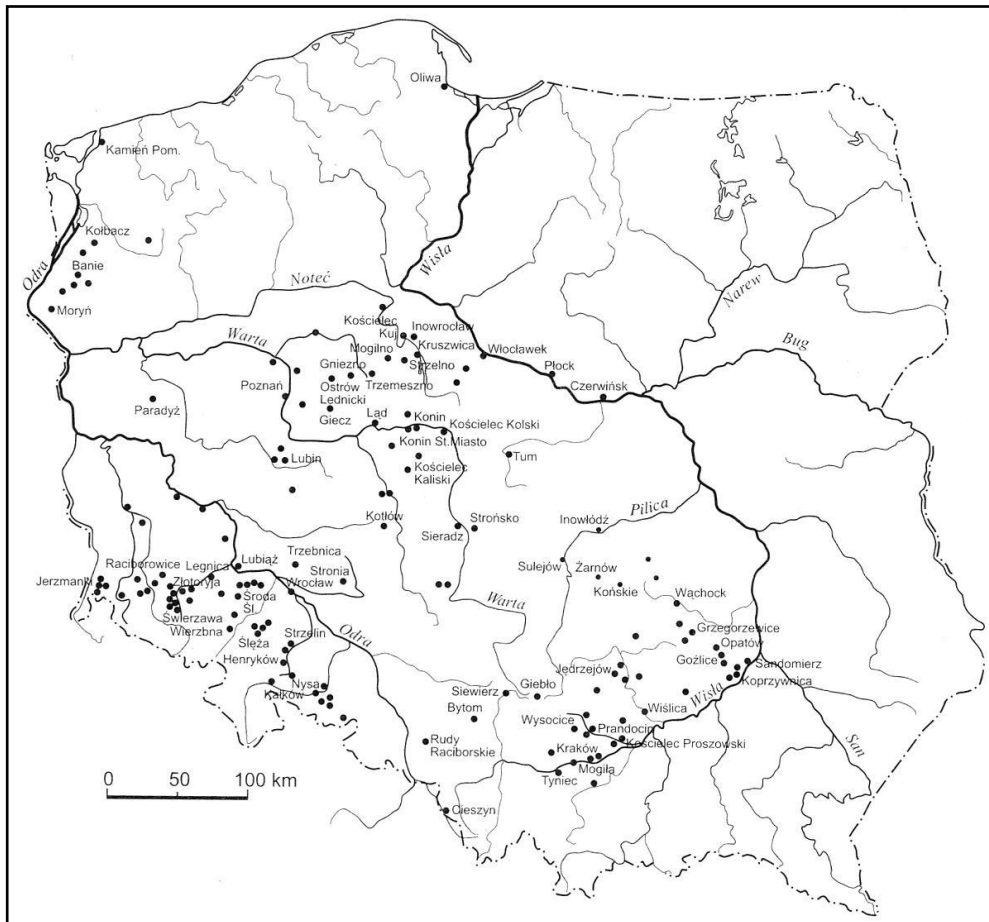
Art. 3. Źródłem każdej władzy suwerennej jest naród. Żadna instytucja ani osoba nie może mieć władzy, która by nie pochodziła od narodu (...).”

Źródło:

ZADANIE XII (0 – 10 p.) Uzupełnij tekst dotyczący terytorium państwa polskiego. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz właściwe słowa lub daty.

Państwo polskie powstało w (1) ..... wieku. Pod koniec panowania Mieszka I obejmowało obszar Pomorza ze Szczecinem, Kołobrzegiem i Gdańskiem, Mazowsze, Małopolskę oraz Śląsk. Za panowania (2) ..... w wyniku wojen z Niemcami do Polski przyłączono (3) ..... i (4) ....., a na wschodzie, dzięki wyprawie na Kijów – (5) ..... Tereny te utraciła Polska za panowania (6)..... Śląsk został oderwany od Polski w czasie rządów Kazimierza Odnowiciela. Był to skutek wyprawy księcia czeskiego (7) ..... na Polskę. Zwierzchnictwo Polski nad Pomorzem Gdańskim skończyło się w czasach kryzysu monarchii w I połowie XI wieku, a panowanie nad Pomorzem Zachodnim było jeszcze krótsze. Podbój Pomorza Gdańskiego przez Polskę miał miejsce w latach 1115 – 1119 za panowania (8) ..... Zostało ono bezpośrednio włączone do Polski. Pomorze Zachodnie uznało zwierzchnictwo Polski w (9) ..... roku. Koniec jedności terytorialnej państwa polskiego nastąpił w roku (10) ..... , gdy zmarł Bolesław Krzywousty. Przed śmiercią podzielił Polskę na dzielnice pomiędzy swoich synów, co zapoczątkowało okres rozbicia dzielnicowego.

ZADANIE XIII (0 – 4 p.) Poniższa mapa przedstawia rozmieszczenie budowli romańskich na ziemiach polskich. Przeanalizuj jej treść i oceń, które ze zdań umieszczonych pod mapką są prawdziwe, a które fałszywe. Do KARTY ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

Źródło: Z. Świechowski, *Sztuka romańska w Polsce*, Warszawa, 1982, s. 273

- A. Linia Wisły stanowi wschodnią granicę zasięgu romańszczyzny na ziemiach polskich.
- B. Największe skupiska obiektów romańskich na ziemiach polskich znajdują się w Małopolsce, na Śląsku i w Wielkopolsce.
- C. Na obszarze północno-wschodniej Polski nie występują obiekty romańskie, gdyż od X do XIII wieku były to ziemie zajęte przez Zakon Krzyżacki.
- D. Na mapie nie zaznaczono Warszawy, ponieważ ośrodek ten jeszcze nie istniał w okresie rozwoju romańszczyzny.

ZADANIE XIV (0 – 9 p.) Dopasuj wydarzenia z historii Polski do poszczególnych kolumn w tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI. Wpisz cyfry w odpowiednie wiersze.

1. Pierwsze zerwanie obrad sejmku walnego przez liberum veto.
2. Zjazd monarchów w Krakowie („uczta u Wierzyńka”).
3. Powstanie Uniwersytetu w Wilnie.
4. Pierwsze obrady sejmku walnego.
5. Powstanie kroniki Galla Anonima.
6. Wydanie dzieła Mikołaja Kopernika „O obrotach sfer niebieskich”.
7. Założenie Akademii Krakowskiej.
8. Powstanie Komisji Edukacji Narodowej.
9. Powstanie Ołtarza Wita Stwosza w Krakowie.

ZADANIE XV (0 – 4 p.) Uzupełnij tabelę dotyczącą przywilejów szlacheckich. Przy odpowiednich literach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz brakujące informacje.

Rok wydania	Miejsce	Wystawca	Treść przywileju/konstytucji sejmowej
1430	Jedlnia	A	„...przysięgamy też [...], że żadnego ziemianina osiadłego za żaden występki czy winę nie uwięzimy [...], o ile nie zostanie przez sąd słusznie skazany ...”
B	Cerkwica Nieszawa	Kazimierz Jagiellończyk	„...przysięgamy również, że ani żadnych nowych ustaw nie wydamy, nie polecimy wzywać ziemian na wojnę bez zgody sejmiku ziemskiego...”
1501	C	Aleksander Jagiellończyk	„...całą władzę wykonawczą w Polsce oddano w ręce senatu [...] król, zwany princepsem sprowadzony został do roli bezsilnego przewodniczącego w radzie koronnej (senacie)...”
D	Radom	Aleksander Jagiellończyk	... „by nic nowego przez nas i następców naszych nie mogło być ustanowione bez wspólnego przyzwolenia panów rady...”

ZADANIE XVI (0 – 6 p.) Uzupełnij tabelę w KARCIE ODPOWIEDZI. Wpisz rok i wydarzenie w wyniku którego wymienione ziemie znalazły się w granicach państwa polskiego w XV – XVII wieku.

1. Pomorze Gdańskie,
2. Inflanty,
3. Ukraina.

ZADANIE XVII (0 – 8 p.) Rozwiąż krzyżówkę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. Miasto, w którym Jan Kazimierz w 1656 roku złożył swe śluby.
2. Miejscowość, w której Kościuszko ogłosił uniwersał zmieniający położenie chłopów.
3. Miasto, w którym odbył się ostatni sejm Rzeczypospolitej szlacheckiej.
4. Miasto, w którym faktycznie spisano akt konfederacji targowickiej.
5. Warowny ośrodek Kozaków zaporoskich znajdujący się na wyspie na Dnieprze.
6. Jedna z miejscowości, w której podpisano w 1657 roku traktaty z elektorem Fryderykiem Wilhelmem w sprawie Prus Książęcych.
7. Miasto, w którym ogłoszono 24 marca 1794 roku Akt Powstania.
8. Miejscowość, w której podpisano traktat zobowiązujący Polskę do płacenia sułtanowi tureckiemu corocznego haraczu.

ZADANIE XVIII (0 – 6 p.) Rozpoznaj postacie namalowane przez Jana Matejkę. Do KARTY ODPOWIEDZI wpisz ich nazwiska i napisz, kim byli, czym się zajmowali.

A

B

C

ZADANIE XIX (0 – 3 p.) Przeanalizuj poniższą ilustrację i odpowiedz na pytania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

A

Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f0/Allegory_of_the_1st_partition_of_Poland.jpg

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Historii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego – etap szkolny – data: 08. 11. 2017 r.**

KARTA ODPOWIEDZI UCZNIĄ

Kod ucznia: _____

Wynik: _____ / 100 pkt.

ZADANIE I (0 – 8 p.)

WYDARZENIE	DATA	UPLÝW CZASU
1		
2		
3		
4		

ZADANIE II (0 – 4 p.)

1. Postacią chronologicznie pierwszą jest .....
2. Postacią chronologicznie ostatnią jest .....
3. Wszystkie postacie występują w ..... Testamencie.
4. Wszystkie postacie związane są z religią .....

ZADANIE III (0 – 3 p.)

Tekst 1 - .....

Tekst 2 - .....

Tekst 3 - .....

ZADANIE IV (0 – 3 p.)

1. ....
2. ....
3. ....

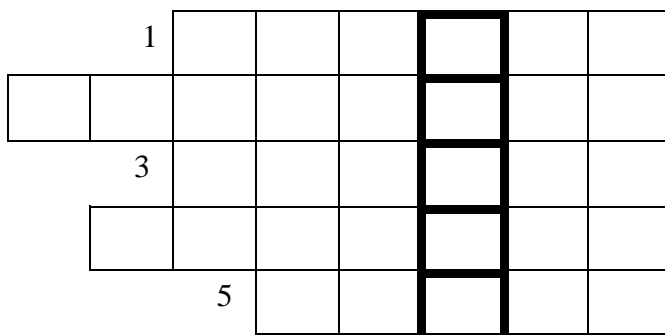
ZADANIE V (0 – 4 p.)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

ZADANIE VI (0 – 3 p.)

1. ....
2. ....
3. ....

ZADANIE VII (0 – 5 p.)

ZADANIE VIII (0 – 5 p.)

1. Najwcześniej miała miejsce wyprawa ....., którą oznaczono na mapie literą .....
2. Najpóźniej miała miejsce wyprawa ....., którą oznaczono na mapie literą .....
3. W XVI wieku miała miejsce wyprawa oznaczona na mapie literą .....

ZADANIE IX (0 – 5 p.)

EPOKA	
RENESANS	OŚWIECENIE

ZADANIE X (0 – 4 p.)

Konstytucja USA – litery: .....

ZADANIE XI (0 – 6 p.)

1. W którym roku uchwalono dokument?
.....
2. W którym państwie uchwalono dokument?
.....
3. Jakie wydarzenie historyczne zapoczątkowało ogłoszenie dokumentu?
.....
4. Co było według dokumentu przyczyną nieszczęść narodu?

.....
.....
5. Na czym polegała zasada suwerenności narodu?

.....
.....
6. Jakie prawa naturalne gwarantował obywatelom dokument?

ZADANIE XII (0 – 10 p.)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

ZADANIE XIII (0 – 4 p.)

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....

ZADANIE XIV (0 – 9 p.)

POLSKA PIASTÓW	POLSKA JAGIELLONÓW	POLSKA KRÓLÓW ELEKCYJNYCH

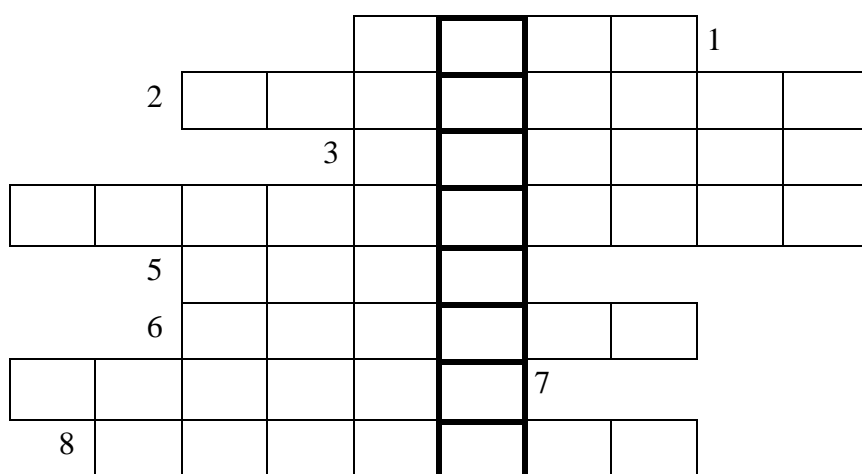
ZADANIE XV (0 – 4 p.)

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....

ZADANIE XVI (0 – 6 p.)

ZIEMIA	ROK	WYDARZENIE
Pomorze Gdańskie		
Inflanty		
Ukraina		

ZADANIE XVII (0 – 8 p.)

ZADANIE

XVIII (0 – 6 p.)

- A. ....
- B. ....
- C. ....

ZADANIE XIX (0 – 3 p.)

1. Jakie wydarzenie przedstawia ilustracja?
.....
2. Jak nazywa się osoba oznaczona na ilustracji literą A?
.....
3. Co symbolizuje płótno trzymane przez postacie na ilustracji?
.....